

21
STRÖMMA
hembygdsförening
JUNI

1985

NR 21 JUNI 1985.

STYRELSE OCH ÖVRIGA FUNKTIONÄRER.

HASSE BJÖRKENFELDT	ordförande	401 87
Olivehill		
BITTAN OHLSSON	v. ordförande	411 85
Fågelbrovägen 2		
OLLE OHLSSON	kassör	400 33
Måsvägen 27		
GUDRUN GRÖNDAHL	sekreterare	400 80
Alrotsvägen 1		
LASSE ROSEN	ledamot	410 62
Alrotsvägen 2		
Arne Rådberg	suppleant	401 80
Elsie Lindgren	"	400 40
Vivian Pettersson	"	410 98
Kerstin Sjödahl	"	405 10
Hasse Lindström	revisor	405 52
Åke Eriksson	"	404 68
Ulla Jonsson	suppleant	405 52
Tommy Hedlund	valberedning	405 36
Åke Lindgren	"	400 40
Monica Bellandi	festkommitté	400 40
Bittan Ohlsson	"	411 85
Lasse Rosén	" sammanställande	410 62
Kerstin Sjödahl	"	405 10
Göran Lindgren	"	430 19

Britt-Marie Ohlsson har renskrivit en del material.
Gudrun Gröndahl har renskrivit resten och redigerat.

Hasse Björkenfeldt har komponerat omslaget.

Författarna är själva ansvariga för sina artiklars innehåll.

Plocka gärna material ur tidningen men var snäll uppge källan.

TIDNINGEN GES UT MED STÖD FRÅN KULTURNÄMNDEN.

Medlemsavgift: vuxen 40:-/år och person. Barn 5:- kr.

POSTGIRO: 98 57 43 - 4 STRÖMMA HEMBYGDSFÖRENING.

Föreningens Hustomte: SIGVARD LÖNNQVIST.

Att denna tid, mellan hägg och syren är fager ja mer än skön - det betyder just harmoni och glädje. Glädje det kan vi alla inom Strömma Hembygdsförening känna - att nu äntligen, 5 år efter föreningens bildande, med målsättningen en samlingslokal i Strömma för aktiviteter och gemenskap. Detta mål har nu genom Värmdö kommuns köp av Sigvard Lönnqvists fastighet, Fågelbrovägen 1, Strömma 4:6, närmast sig, Fastigheten, Stockstugan med dess samlingar, som många av er besåg vid föreningsmötet den 10 maj. Mötet gav då enhälligt styrelse i uppdrag att förhandla och sluta avtal med Värmdö kommun om nyttjanderätten för denna fastighet och Hembygdstomten vid Strömma kanal. Det kommer att ske under sommaren och när så skett, förverkligas även Sigvards löfte att donera sin stora unika samling till föreningen. Det är en stor glädje att hans kultursamling kommer att bevaras intakt.

Att den tillsammans med övrig dokumentation som flitiga föreningsmedlemmar insamlat och registrerat, skall befrämja kunskapen och känslan för vår bygds tidigare kulturer. Det är kulturarvet som berikar vår gemenskap i vår tids kultur och efterkommande.

Prata med varandra, diskutera och kom med ideér om hur du vill vara med att utforma, att skapa, att hjälpa till för allas vår gemenskap nu och framöver inom Strömma Hembygdsförening. Ring, skriv kontakta oss i styrelsen. Telefonnummer och adresser finner du på vidstående sida.

Hasse önskar härmed alla en glad och förnöjsam sommar och tackar för ert förtroende.

PROTOKOLL FRÅN STRÖMMA HEMBYGDSFÖRENINGENS ÅRSMÖTE

DEN 16 MARS 1985.

Plats: Kryssarklubbens lokaler, Malma Kvarn.

- 1 Ordförande Lasse Rosén, hälsade alla välkomna till föreningens 5:e årsmöte - 5-årsjubileum. Han visade på att medlemsantalet under de 5 åren femdubblats. Därefter förklarades mötet öppnat.
- 2 Ari Ohlsson valdes till mötets ordförande och Gudrun Gröndahl till sekreterare.
- 3 Frågan om mötet varit stadgeenligt utlyst besvarades med ja.
- 4 Stig Gröndahl och Harry Lantz valdes till justeringsmän.
- 5 Verksamhetsberättelsen godkändes.
- 6 Revisionsberättelsen upplästes av Hasse Lindström.
- 7 Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen besvarades med ja.
- 8 Hasse Björkenfeldt nyvaldes som föreningens ordförande efter Lasse Rosén som avgick på egen begäran.
- 9 Till ordinarie ledamot omvaldes Olle Ohlsson och nyvaldes Bittan Ohlsson på 2 år. Lasse Rosén valdes på 1 år.
Till suppleanter nyvaldes Vivian Pettersson och Arne Rådberg på 2 år.
- 10 Hasse Lindström och Åke Eriksson omvaldes som föreningens revisorer och Ulla Jonsson som deras suppleant.
- 11 Tommy Hedlund och Åke Lindgren omvaldes som valberedning.
- 12 Till ny festkommitté valdes Monika Bellandi, Bittan Ohlsson, Lasse Rosén, Kerstin Sjö Dahl, Göran Lindgren. Lasse sammankallande.

- 13 Oförändrad medlemsavgift för år 1986.
40:- kr/person. Barn under 16 år 5:- kr.
- 14 Inga motioner hade inkommit.
- 15 Angående lokalfrågan informerade Stig Gröndahl om att Sigvard Lönnqvist skall sälja sin fastighet, vilken innehåller förutom tomten på 8.385 kvm., ett bostadshus om 75 kvm. med hel källare, timmerstuga 1 $\frac{1}{2}$ -plans om 180 kvm. och en garagebyggnad om 40 kvm. Stig har fått förtroendet att bistå Sigvard i detta ärende.

I stockstugan har Sigvard under åren samlat ett stort antal bruksföremål av skulda slag. Denna förnämliga samling önskar Sigvard donera till Strömma Hembygdsförening. Men för att kunna ta emot den fordras att föreningen har en lokal att förvara dom i.

Stig tog för den skull kontakt med kommunfullmäktiges ordf. Torsten Rolf, med förfrågan, om kommunen kunde träda in och köpa husen + tomten. Ärendet väckte mycket stort intresse och Torsten förde ärendet vidare till stadsarkitekt Kjell Jansson, kanslichefen Bo Nilsson och kommunstyrelsens ordf. Göran Lundgren. Dessa herrar var sedan hemma hos Sigvard och inspekterade platsen. De var mycket positiva och menade att detta äntligen skulle lösa lokalfrågan i Strömma-området.

Ärendet skall snabbbehandlas och kommer kommunen med ett för Sigvard acceptabelt pris, kommer föreningen att redan till sommaren ha tillgång till både lokaler och kunna tacka ja till Sigvards generösa donation. Om inte, står föreningen fortfarande utan lokal och Sigvards samlingar kommer troligen att gå på auktion och hans fastighet kommer att säljas.

Vad det gäller indragning av el., vatten, avlopp, och Toa kommer kommunen att se till att så sker.

Meningen är också att Sigvard skall kunna bo kvar i sin nuvarande bostad så länge han önskar. Sedan övergår även den till föreningens disposition.

- 16 Inga övriga frågor kom upp.
- 17 Avgående ordföranden Lasse tackade för 5 års visat förtroende och överräckte ordförandeklubban till pågående ordföranden Hasse som å föreningens vägnar tackade Lasse för de 5 åren och överräckte bok och chockladask.

Efter mötet inbjöd festkommittén de närvarande till god supé med kaffe.

Efteråt dansades till Sonjas trio.

Vid protokollet.....

Justeras.....

.....

Onsdagen den 22 maj fattade Kommunfullmäktige i Värmdö ett enhälligt beslut att förvärva fastigheten Strömma 4:6, Sigvards lönnqvists tomt.

KONSTITUERANDE MÖTE DEN 16 MARS 1985.

Styrelsens sammansättning för arbetsåret 1985 - 1986
fick följande utseende:

Ordförande: Hasse Björkenfeldt
v. ordf.: Bittan Ohlsson
Kassör: Olle Ohlsson
Sekreterare: Gudrun Gröndahl
Ledamot: Lasse Rosén

Suppleant: Elsie Lindgren
Kerstin Sjödahl
Vivian Pettersson
Arne Rådberg

Ordf. o. kassör har rätt att var för sig teckna
föreningen.

Vid protokollet

Gudrun Gröndahl

Justeras

[Signature]

.....

8

PROTOKOLL FRÅN FÖRENINGSMÖTE SÖNDAGEN DEN 12 MAJ klockan 14⁰⁰.
 PLATS UTANFÖR STOCKSTUGAN PÅ SIGVARD LÖNNQVIST'S TOMT, FÅGELBROVÄGEN 1.
 NÄRVARANDE: 60 PERSONER.

Visning och information angående kommunens planer att förvärva fastigheten Strömma 4:6, tillhörig Sigvard Lönnqvist, och att ställa fastigheten till Strömma Hembygdsförenings förfogande genom ett nyttjanderättsavtal.

DAGORDNING.

1 MÖTETS ÖPPNANDE.

Ordförande, Kasse Björkenfelåt, hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.

2 FRÅGA OM MÖTET BLIVIT STADGEMENLIGT UTLYST.

Frågan besvarades med ja.

3 VAL AV 2 JUSTERINGSMÄN.

Till justeringsmän valdes Bengt Berg och Stig Gröndahl.

4 ÄRENDE: STYRELSEN FÖRESLÅR ENHÄLLIGT ATT MÖTET GER STYRELSEN FÖR STRÖMMA HEMBYGDSFÖRENING I UPPDRAG ATT FÖRHANDLA MED VÄRMDÖ KOMMUN OM NYTTJANDERÄTT OCH SLUTA AVTAL ANGÅENDE FASTIGHETENA STRÖMMA 4:6 (SIGVARD'S TOMT) SAMT STRÖMMA 4:3 OCH 4:4 (HEMBYGDSTOMTEN).

Ett enhälligt möte gav styrelsen i uppdrag att förhandla och sluta avtal enligt ovan.

5 MÖTET AVSLUTADES.

Vid protokollet..... *Bengt Berg*

Justeras:..... *Stig Gröndahl*

Årsmötet blev en fullträff!

C:a 60 personer anmälde sej och tog sej till Kryssarklubbens lokaler vid Korshamn på Malmaön, trots kyla och snö.

Mötet inleddes med sedvanliga förhandlingar enl. stadgarna, varvid styrelse och funktionärer valdes. I det sammanhanget kan jag tala om att det är c:a 20 personer som valts att svara för föreningens nuvarande verksamhet. Mötet enades om att medlemsavgiften för 1986, skulle vara oförändrad, 40 kr. för vuxen och 5 kr. för barn/ungdom.

Stig Gröndahl informerade om vad som hänt betr. fastigheten Strömna 4:6.

Efter mötet vidtog festligheter med en mycket delikat supé, bestående av kassler på risbädd sallad och medförda drycker, efter detta serverades glass. Under supén sjöngs allehanda visor till musik av Sonjas trio, vilka också spelade upp till dans, som varade långt in på natten. Några pigga "ungdomar" fortsatte sedan med allsång till akompanjemang på gitarr.

I ett av rummen hade forskargruppen ställt ut gamla fotografier, inventering av båtsmans-torp m.m. välbesökt av intresserade mötesdeltagare.

Till sist en hyllning till den avgående festkommittén för deras ambitioner att trots långa transporter, kyla och snö och en allt

annat än städad lokal, få den här samman-
komsten att bli något att minnas.

Med tanke på ostädade lokaler är det må-
hända som ordspråket säger, "bättre lite
skit i hörnen, än ett rent helvete".

Hälsningar

Kassören

P.S. Värva nya medlemmar. Föreningens post-
giron:r hittar Du i det här medlems-
bladet, har Du funderingar som rör
föreningen så ring eller skriv till
någon i styrelsen tel.n:r och adresser
finns i bladet. D.S.

Valborgsmässoaftonen firades enl. tradition
på hembygdstomten. Hundratalet människor
samlades för att försöka blidka den envisa
vintern med "vintern rasat ut" och andra
tonsatta besvärjelser, med hopp om en varm
och skön vår.

Festkommitten hade ordnat bra, med kaffe och
varm korv. Som avslutning avfyrades ett be-
jublat fyrverkeri.

En av de hundra.

Rapport från hembygdsgruppen.....

=====

Lördagen den 4 maj gjorde vi vår första promenad i år, upp till Stickelsberg. Vädret var till en början lite fuktigt, men det avskräckte inte de intresserade. Vi blev faktiskt 33 st som samlades vid Kopparmora.

Vägen ner mot Småris var ganska sönderkörd av skogsmaskiner. Vi hade väl en viss svårighet att ta oss fram i skogen, då allt ris ligger kvar efter avverkningen. Men, med några extra vilopausor orkade vi fram. Det var väldigt blött i skogen och på sina ställen låg snö fortfarande kvar.

Vi kom i alla fall upp på Stegelberget, där bålet hade varit. Vi berättade en del om de som blivit avrättade där, samt grävde fram hålet där en stolpe till stegeln hade stått.

Det var verkligen intresserade åhörare vi hade fått med oss. Vi har också fått många uppgifter från andra med samma intresse som vi.

Carl-Oskar Östling i Boo Hembygdsförening har delat med sig. Han har plockat fram rättegångsprotokoll över målet mot Cajsa Nilsson vid Fösa kvarn. Hon anklagades för att ha tagit livet av sitt nyfödda flickebarn och blev där-

för avrättad på Stickelsberg den 19 maj 1773. Stig Johansson i Stockholm har sänt oss ett väldigt intressant brev, där han berättar om mordet på Helsingholmarna. Det var drängen Peter Andersson som mördade torparen Gustaf Abrahamsson Blomberg och hans hustru. Drängen halshöggs och steglades den 8 april 1820. Sista avrättningen på Stegelberget den 14 nov. 1827, var de båda kvinnorna Anna Greta Jansdotter Lindgren och Lovisa Bergros, som dömdes för giftmord.

- - - - -

När man följer Lovisa Bergros i kyrkböckerna från det hon föddes, undrar man hur mycket en människa egentligen orkar med. Man kan nästan förstå henne, när hon lovade hjälpa sin husmor med giftmordet. Hon var då 50 år och sjuklig. Hennes husmor lovade henne att hon skulle få bo på gården till döddagar, om hon hjälpte till att ta livet av husbonden. Lovisa Bergros föddes 1777 på Ingarö under Beatelund. Hennes föräldrar hette Svärdman och båda dog då Lovisa var liten. Hon växte upp hos fosterföräldrar, Greta Kullman och Johan Bergros på Nytorp, Brunnsnäs. Fostermodern dog i barnsäng 1789, hon fick tvill-

ingar, som också dog. Fosterfadern, som var blind dog av slag 1791. Då var Lovisa 14 år och fick gå omkring och tigga. I husförhörslängden står, "hon går omkring med många odygder och mycket överklagad."

1797 fick Lovisa arbete som piga i Enkärret. Hon kallade sig då Svärdman. Samma år flyttade hon till Mölnvik. 1800 var hon piga på Stora Barnvik. 1801-02 var hon på Skålsmara och 1803 flyttade hon till Västermåssen vid Brunnsnäs, där hon födde sitt första barn, Gustafa Lovisa. 1804 hamnade Lovisa på Spinnhuset i Stockholm. Hon hade stulit och blev dömd till 30 par ris och en söndags uppenbar kyrkoplikt i Katarina kyrka.

Nu födde hon sitt andra barn, som blev lämnat på Barnhuset. Hon fick förmodligen fler barn under tiden på spinnhuset. Jag har ännu inte lyckats hitta alla. Hon säger själv att hon hade fött 12 barn och ett missfall.

1808 var Lovisa tillbaka på Ingarö. Hon bodde då i Vishamn (Björnö). 1809 blev hon piga i Småängen och 1810 födde hon en pojke, Johan Gustaf Vilhelm. 1812 var hon fortfarande kvar i Småängen och nu födde hon en flicka, Gustafa Lovisa Charlotta. 1815 blev hon piga i Ramsängen under Brunnsnäs, och nu fick hon en son

Anders Abraham. 1817, piga i Sandhamn (Björnö),
fick tvillingar, Erik Gustaf och Nils Peter.

1821 flyttade Lovisa till Edö vid Ljusterö.
Där fick hon en son, Carl Jonas, som dog efter
12 dagar. Det gick rykten att hon skulle ha
tagit livet av pojken, men blev förhörd av
prästen som trodde på henne. Man lade ner ut-
redningen.

Därefter hade Lovisa olika tjänster på Ljus-
terö fram till 1826, då hon började arbeta
på Rams Mora hos Anna Greta Lindgren och hennes
man.

Vilket levnadsöde. Man kan nästan förstå var-
för Lovisa Bergros lär ha sagt, att hon var
ganska nöjd att skiljas från ett liv, varav
hon ej kunde vänta sig något bättre men väl
sämre.

Den sista avrättningen på Stickelsberg
verkställdes av skarprättare C.G.Hafström
född 1789. Han övertog tjänsten efter
Nidar Plettner, som Stockholms stads skarp-
rättare.

Britt-Marie

Rapport från hembygdsgruppen.....

= = = = =

Lördagen den 11 maj gjorde vi tillsammans med Naturvårdsföreningen en utflykt till Åldalen (Vitsippsdalen), en vacker dalgång mellan Norrängsträsk och Morträsk.

Vi hade hoppats få se alla vackra blommor, som dalen är känd för, men tyvärr är ju våren sen i år. Vi fick i alla fall njuta av blå-sippor och vitsippor.

På berget ovanför Morträsket åt vi vår matsäck, samt tittade på fåglar bl.a. korpen. Vi fortsatte vår vandring ner till Galleke, där vi drack påtår i solskenet. Vi har verkligen haft tur med vädret på våra utflykter.

Britt-Marie

VAD ÄR KÄRLEK?

Vad sägs om denna förklaring till vad kärlek egentligen är, förklarad av den store komediförfattaren Aristofanes:

Människorna var från början klotrunda. De hade fyra ben och fyra armar och hjulade därför omkring på jorden med största vighet, trots sin stora massa. Men Zevs blev förtörnad på deras synder och klöv dem mitt itu. Därför går vi nu och släpar oss fram på endast två ben och längta att med de två återstående armarna få omfamna vår andra hälft, som vi ständigt går omkring och letar efter - kanske inte så lätt att påträffa den rätta halvan.

Gudrun

EN LITEN REDOGÖRELSE FÖR STRÖMMAS ÅNGBÅTS-
TRAFIK I SVUNNEN TID? 1865 - 1937.

År 1864 bildades Ångbåtsbolaget Strömma kanal. Bolaget hade sitt säte i Stockholm. Huvudredare var från 1877 till 1887 Kryddkramhandlaren Pehr Magnus Höök, en till Stockholm inflyttad skåning, med intresse för skärgårdstrafik. Han var bl.a. en av instiftarna till Vaxholms Ångfartygsaktiebolag, som bildades 1869.

Ångbåtsbolaget Strömma kanal fortsatte sin verksamhet till 1894, då det ombildades till Ångfartygsaktiebolaget Strömma kanal. Detta bolag sålde år 1911 sina fartyg "Strömma kanal nr 2" och "Najaden" till Waxholms nya ångfartygsaktiebolag, med vilket de delvis hade gemensam ledning.

Ångfartygsaktiebolaget Strömma kanal, med ett aktiekapital av 21.450 kr. trädde den 27/7 1911 i likvidation, vilken aldrig är anmäld som avslutat.

Det blev nu Waxholms nya ångfartygs AB som kom att fortsätta trafiken på Strömma kanal-leden. Ordinarie båt blev Strömma kanal nr 2. Najaden var reserv, och fick hjälpa till när trafiken var som störst.

"Strömma kanal"nr 1 beställd vid Lindholmens varv i Göteborg, enl. notis i Stockholms Dagblad den 4 jan, 1865, var propellerdriven, troligen den första i skärgården. Den var 80 fot lång, 14 fot bred, $3\frac{1}{2}$ fot djupgående. Hade högtrycksmaskin om 12 HK, fart 9-10 knop. Hon levererades 22 juni 1865 och började sin trad 30 juni.

"Stafsnäs" beställdes 10 år senare vid Villiam Lindbergs Mekaniska i Stockholm. Den började sin trad 23 juni 1876. Maskin 20 HK. "Stafsnäs" fick nu gå istället för "Strömma kanal nr 1", vilken nu gick Stockholm - Tyresö, där den kom att gå

t.o.m. sommaren 1878. Efter vinterkvarter vid Södra Varvet såldes hon troligen 1879.

År 1883 ansågs "Stafsnäs" vara för liten. Bolaget beställde då ett nytt fartyg från William Lindbergs Mekaniska. Det blev "Strömma kanal nr 2". Den insattes i trafik 1884. Maskin 30 HK. fart $9\frac{1}{2}$ knop, längd 29,29 m., bredd 5,12m., Djupg. 1,80m., DEP. 107,56 nettoton. Enl. en uppgift år 1923 var maskinstyrkan då 120 HK(indik). Den gamla maskinen var troligen utbytt före 1915.

Från den 19 juli 1884 gick "Strömma kanal nr2" Strömmas kanal-led, alternerande med "Stafsnäs" t.o.m.1885. Fr.o.m. 1886 blev "Strömma kanal" ensam på traden.

1897 inköptes den gamla ångbåten "Trosa" och insattes i trafik under namnet "Gurli", för att alternera med "Strömma kanal". "Gurli" såldes 1898.

År 1910 inköptes "Najaden", vilken som sagt tillsammans med "Strömma kanal" såldes 1911 till Waxholmsbolaget.

Efter detta slutade "Strömma kanal" att gå på Sandhamn. Hon fick sin ändstation på Runmarö, först i Långvik och sedan i Södersunda. Från 1914 blev Harö ändstation.

När "Nya Sandhamn" på hösten 1906 började gå, fick denna sin ändstation på Harö, och "Strömma kanal" fick åter sin ändstation i Södersunda.

"Nya Sandhamn" gick inte kanal-leden, utan yttre leden via Waxholm.

På hösten 1937 hade "Strömma kanal" gått färdigt. Hon såldes för 3000 kr. Den 3 jan. 1938 anmäldes hon till fartygsregistret som skrotad.

Det kanske skall tilläggas, att sista sommaren gick hon inte genom kanalen, utan via Örsundet till Runmarö.

Befälhavare på "Strömman kanal" nr.2

1884 - 1886	Kapten Anders Gustav Eriksson
1886 - 1905	" G .E. Tillman
1906 - 1909	" J. R. Blomqvist, Djurö.
1909 - 1911	" A. Söderman
1912 - 1913	" P. J.E. Julin
1913 - 1927	" Fritz G. Blomqvist, Djurö.
1928	" F. L. Söderman
1929	" A. K. Bäck
1930 - 1933	" A. O. V. Söderlund
1934 - 1937	" H. N. Engström

Detta ämne var roligt för mig att skriva om , då min far Karl Gunnar Eriksson , var anställd på "Strömman kanal" åren 1915 - 1922.

Erik E.

Uppgifterna är hämtade ur
 "Ångbåtstrafiken på Djurö
 och Sandhamn" av G. Hellström.
 Utgivare Värmdö Skeppslags
 Fornminnesförening 1942.

TACK! TACK! TACK! TACK! TACK!
 alla snälla människor som skänkt saker → kontanta
 medel, eller på annat sätt ställt upp för föreningen.

STRÖMMA GÅRD MED STRÖMMA KVARN.

År 1981 fick Strömma Hembyggsförening motta, som gåva, en kopia av den äldsta kartan över Strömma Gård. Det var de nuvarande ägarna, familjen Helsing som skänkte den. Kartan är från tidigt 1700-tal.

Till denna karta hör en beskrivning som David Helsing skrivit och som jag återger här.

" På denna karta äro byggnader upptagna och markerade på båda sidor om den lilla bäck, som där har sitt utlopp i Strömmaviken. Den på västliga sidan av bäcken befintliga byggnaden kan mycket möjligt och troligt vara densamma, som alltjämt med några till- och ombyggnader står kvar intakt anno 1981, då jag skriver detta. Mitt påstående grundar sig på iakttagelse av byggmaterial (timmer och ohyvlad plank) byggsätt och många inredningsdetaljer. -På motsatta sidan av den lilla kvarnbäcken är på kartan markerad en byggnad, vilken kan antas ha varit ladugård och/eller uthus av något slag. Denna byggnad finns tyvärr inte mer, men grunden av sten är väl utnyttjad som terrass i en fin trädgård.

Brygga med något som med all sannolikhet var ett båt- och brygghus är väl markerat vid kvarnbäckens utlopp i Strömmaviken. Den streckade linjen utmed sjön på kartan markerar troligen en väg mellan Strömma och -skall vi säga- Brevik, en jordegendom belägen öster om Strömmaägorna. Om nu kartan sedan talar sant var den övriga bebyggelsen inom Strömma Frälse Hemman mycket sparsam = Sandbackatorpet och Lillströmstorpet. Det är allt jag kan se. -Man kan nog säga att den öppna och odlade jorden på hemmanet också var sparsam. Det framgår att det mesta av egendomen var skog, som under 1700-talet sannolikt inte var mycket värd som inkomstkälla. Nej, för försörjningen fick man nog lita på vad åker och äng kunde ge samt av fiske - någon jakt. Märkligt nog är inte Strömma-kvarnen markerad på kartan, men den fanns i sinnevärlden och antages ha givit ägaren en viss inkomst varje år. Fisk till eget bruk fanns sannolikt hela året om att hämta i Strömma-viken. Men

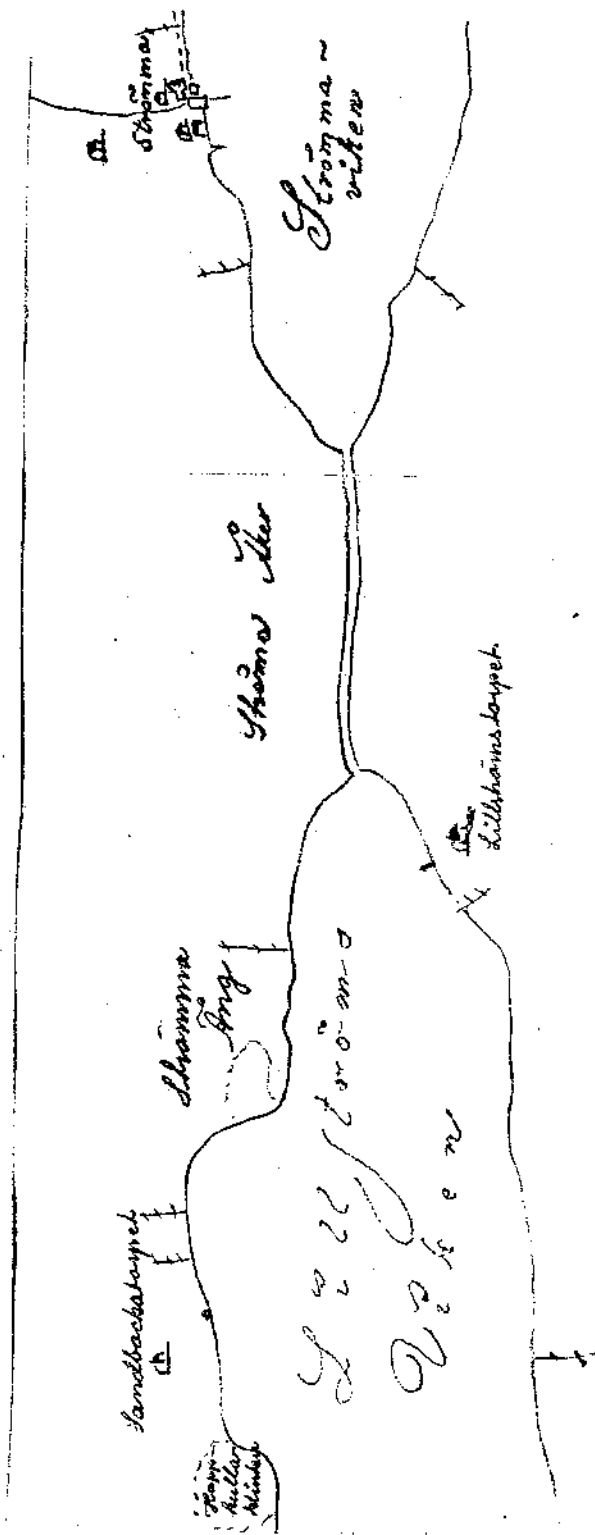
DEN ÄLDSTA KARTAN ÖVER STRÖMMA GÅRD MED STRÖMMA
KVARN. DEN ÄR FRÅN 1700-TALET.

KVARN FÄRNS:

1559 NÄMNES FOTEKVARN

1684 VID SYN PÅ GÅRDEN FÄRNS KVARN, MEN OM DEN
BRUKADES, HINDRADE DEN GRÄSVÄKTEN PÅ ÅNGEN.

1718 BEGÄRDE KAMMARHERRE ISAK FONCK, ATT STRÖMMA
KVARN SKULLE INFÖRAS I KRONANS JORDBOK, DÄR
DEN FÖRR SKULLE VARIT UPPTAGEN.

fisk till försäljning roddes eller seglades in till Munkbron i Stockholm.

Strömna Kvarngård var med all säkerhet en anhalt på vägen till Stockholm för fiskare från den yttre skärgården. Det hålles för troligt och finns tecken på att för dessa långväga fångstmän var Strömna en anhalt, där man fick någon vila, mat och dryck. Man kan säga att Strömna tjänade som ett värdshus och man fick en liten extraförtjänst, som var nog så välkommen.

Sekelskiftet mellan 1800- och 1900-talet markerade sannolikt en förändring. Stockholmare började "upptäcka" Stockholms skärgård och det blev modernt att bo på sommarnöje där. In i den gamla kvarngården flyttade om somrarna Stockholmsgrosshandlare och någon av dem försedde det gamla huset med vad som kallades "punchveranda", utsmyckad med träkrusiduller i bästa schweizerstil. Något av detta har blivit kvar ännu år 1981, då jag skriver det här, och hör och häpna! Denna stil har faktiskt blivit klassisk och vårdas numera ömt. Tyvärr har det icke varit möjligt att få veta något om dessa sommargäster. Inga som helst anteckningar finns att tillgå. Trots 1800-talets klåfingriga till- och ombyggnader håller denna gamla stabila byggnad nycket kvar av värde ifråga om soliditet och rejäla inredningsdetaljer. Måtte det få vara kvar! Förnuftigt moderniserad bör denna gamla kvarngård kunna bli en året-runt-bostad såsom den varit i flera hundra år. Man kan fortfarande ro in till Stockholm med fisk, om man vill, men bussen går numera nästan varje timme på cirka trettio minuter till Stockholm. Kan det vara bättre och bekvämare?

Strömna den 5 juli 1981

$\frac{1}{2}$ ägare av Strömna Gård

David Helsing

Efter att ha läst den här fina berättelsen om Strömna, satte jag mig ner och försökte leta fram så många data jag kunde hitta i föreningens olika böcker om gården. Om gården, lika som Fågelbro gård, tillhört Värmdö kyrka före reformationen, har jag inte hittat någon uppgift om. Men att Strömna Gård är mycket gammal vet vi. Det tidigaste årtalet som finns antecknat i de Bruns bok är 1323, då Nicolaus de Strömman nämns.

Nästa uppgift hittar jag i Mats Burells uppsats. Där är antecknat att Strömna år 1538 är i skattehemman med skattekvarn från 1567.

Nedanstående data har jag tagit ur Axel Quists bok.

- 1570 ett torp som tillsammans med Brevik donerades till Matts Pedersen
- 1635 var Olof Bure, Fogelbro, ägare till Strömna.
- 1644 hade det kommit i Axel Oxenstiernas ägo tillsammans med Brevik.
- 1812 såldes Strömna till mjölnaren Adolf Severin.
- 1831 köpte skepparen Gustaf Jansson i Vårholma.
- 1867 ärvdes gården av hans änka och dotterson Carl Gustaf Lion. Silverhjelm som
- 1879 sålde den till gästgivare Johan Fredrik Pettersson
- 1902 köpte kammarherre Oscar Holterman, Brevik, fastigheten.
- 1921 såldes den till Gustaf Svensson, Fågelbro.

Familjen Helsing blev ägare till Strömna 1932.

Gudrun

KOMMANDE AKTIVITETER.

Priluftsgudstjänst kommer att hållas onsdagen den 31 juli. Anslag kommer upp på tavlan en vecka före.

B Å T U T F L Y K T och S E N S O M M A R F E S T kommer också att ordnas. Vi sätter upp anslag på tavlan med närmare information.

Vi önskar alla

EN GLAD MIDSOMMAR

och en

TREVLIG VACKER SOMMAR!

Fritidshus vid Hjortens odlingar, Malma, under uppförande.

Ett ordspråk säger: Tänk efter före. Det är klokare än att vara eftertänksam. Sanna mina ord, som alltid fröken Helga sa. När jag nu ser bak husknuten, finner jag att det finns både verklighet och planer och förslag på mer än 3480 nya husknutar i Strömmatrakten, "milda makter!" Fågelbro Säteri AB, har med ett tillfälligt byggnadstillstånd uppfört 7 st visningshus på Hjortens odlingarvid Malma, Spareken, Svenska Sparbankernas fastighetsbyrå AB, förmedlar där kontrakt på skalhus om 15 kvm + uthus om 5 kvm samt arrendetomt om ca 300 kvm 90 000 - 97 000 kr därav min. 10 000 kontant. Av de 243 planerade husen, skall kontrakt ha tecknats för 80% av dem dvs 183, innan byggnadstillstånd ges för området, allt enl. exploateringsavtalet med Värmdö kommun. Vidare ställer Värmdö kommun ut förslag till områdesplan för Breviksområdet. De 3 planerade stugbyarna vid Norrängen, Mor och Östergärdet om tillsammans 230 "Hulthyddor" kan beses tom 5 juli 1985 hos Byggnadsnämndens exp, Mariagatan 15, samt i biblioteket, Gustavsberg

Hasse